

Opschrift

Vergadering van 13 mei 2019

Nummer: 2019_MV_00163

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Het ideale toekomstscenario voor het S.M.A.K.

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - Open Vld

Bevoegd: Sami Souguir

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Een uniek museum in Gent, het S.M.A.K. bestaat 20 jaar en dat mag en moet gevierd worden! Museumdirecteur Philippe Van Cauteren ijvert al jaren voor een beter en groter museum. Het gebouw voldoet niet meer aan de klimatologische voorwaarden om in de toekomst nog belangrijke tentoonstellingen binnen te halen. Het is bovendien te klein om zowel tijdelijke expo's als een wezenlijk deel van de vaste collectie te tonen.

Er is een volumestudie gemaakt door de Gentse OYO architects. Daarin staat dat het S.M.A.K. moet verdubbelen in oppervlakte als het een volwaardig functionerend museum met internationale allure wil blijven. De bedoeling: een voorstel tot slimme combinatie met de beschikbare ruimte: bovengronds/ondergronds en in de Floraliënhal.

Vraag:

1/ Kan de schepen zich vinden in de bezorgdheid van de museumdirecteur omtrent het capaciteitsprobleem van het S.M.A.K.?

2/ Wat met de studie van OYO architects? Er was destijds sprake van een heus 'museumplein' waar de verschillende musea naar elkaar zouden toegroeien. Vormt deze studie een goede basis om effectief tot een slimme combinatie van ruimte en gebruik te komen?

3/ Is er bereidheid om de huidige toplocatie te transformeren in functie van de gedetecteerde noden?

4/ Welke stappen voorziet de schepen op korte termijn om vooruitgang te boeken voor het capaciteitsprobleem van het S.M.A.K.?

Behandeld door de commissie vrije tijd, publiekszaken en pensioenen (vpp) in vergadering van 13 mei 2019.

Antwoord

16 mei 2019

Komend weekend vieren we 20 jaar SMAK, nadat het museum in 1999 eindelijk een locatie had gekregen in het gerenoveerde casinogebouw. Hierdoor kwamen het SMAK en het MSK tegenover elkaar te liggen en werd de inmiddels gerenommeerde museumsite gevormd.

Inmiddels is er een bijzonder indrukwekkende collectie opgebouwd, hoofdzakelijk Europese moderne kunst van 1945 tot en met de hedendaagse kunst van kunstenaars die tot de wereldtop behoren.

Het is nu de eerste keer in 20 jaar dat ongeveer 8% van de collectie tot eind september te zien zal zijn. Daarna wordt de collectie terug opgeborgen in de depots van het museum.

Ik begrijp dan ook absoluut het pleidooi van museumdirecteur Philippe Van Cauteren.

De vraag is:

Hoe kunnen 500 werken uit de collectie op permanente basis gepresenteerd worden op de bestaande site?

Welk volume is denkbaar om dit te doen binnen de contouren van het beschermd cultuurhistorisch landschap van het Citadelpark en in relatie tot de complexiteit van de gebouwencluster in het park?

Want de nood is reëel gezien het potentieel van de collectie van het SMAK op het vlak van toerisme, onderwijs, maar ook op de verdere positionering van Gent als dynamische en vernieuwende stad van Kennis en Cultuur én kandidaat Culturele hoofdstad in 2030.

Waar anders kan je in België kan je werk van Francis Bacon zien? Van David Hockney, Antonio Saura, Andy Warhol, Berlinde de Bruyckere, Michaël Borremans of Marcel Broodthaers?

Wat mij betreft dus een redelijk uitgemaakte zaak dat deze vraagstelling van de museumdirecteur pertinent is en dat deze vraag een antwoord moet vinden in een museumplein met aanwezigheid van beide musea en binnen de omgevingscontext van de vertramming van lijn 7.

Ik bekijk dit dossier dus niet alleen vanuit het culturele aspect, maar vanuit de ruimtelijke potentie van de locatie, het huidige bouwvolume en de uitbreidingen die technisch haalbaar zijn al dan niet binnen de bestaande ruimtelijke voorschriften.

De OYO-studie komt, na de verbeeldingskaart, als inspirerend toekomstbeeld en handboek met ontwerpgrammatica waarmee de vernieuwing stapsgewijs en gefaseerd kan gebeuren.

Dat is dus geen blauwdruk-plan maar een verbeeldingskaart die de toekomstige inrichting van het park weergeeft.

Net zoals bij de OYO-studie in 2018, is er destijds in 2013 door het stadsbestuur akte genomen van de voorgestelde visie, waarin het museumplein behouden wordt als concept, en voor de centrale gebouwencluster een kleinere footprint wordt vooropgesteld.

Dat betekent dat de bijgebouwen (Azaleahal en Rode Poort) plaats moeten ruimen en de Floraliënhal opnieuw contact moet kunnen maken met het park. Het park krijgt zo de verloren gegane ruimte terug.

Voor het ICC loopt momenteel de Open Oproep bij de Vlaamse Bouwmeester om een ontwerpteam te selecteren om de congresfunctie nieuw leven in te blazen. Deze opdracht omvat de verbouwing van het ICC, de sloop van de Azaleahal en de compensatie van het volume in de kop van de Floraliënhal.

Daarbij wordt ook gevraagd een masterplan voor de hele gebouwencluster op te maken om het onderlinge functioneren, samenwerken en programma vast te stellen met daarin dus potentieel voor het SMAK.

Voor het SMAK moet een oplossing gezocht worden om het volume te compenseren en daarbij ook ruimte te vinden voor uitbreiding.

Zoals ondertussen wel uit mijn antwoord blijkt, heb ik alvast de ambitie om op de huidige locatie te gaan voor een ruimtelijke transformatie die een én-én-én realiseert.

Maar we moeten uiteraard ook realistisch zijn en blijven: niet alles wat gewenst is, zal haalbaar zijn en niet alles wat bestaat, zullen we ons kunnen permitteren.

De nood is hoog en de middelen helaas eerder beperkend dat toereikend.

U zal het ondertussen met mij eens zijn dat we oplossingen moeten vinden net zoals dat bij het KMSKA is gebeurd, waarbij de vernieuwde museumwerking gekoppeld is aan een spectaculaire verbouwing. Daar is immers een 30 % volume-uitbreiding mogelijk gebleken binnen het bestaande en zelfs als monument beschermde gebouw.

Er kan dus veel als we ook durven denken en kijken naar potenties en dit voor de diverse onderdelen van de site.

Een volgende stap is zeker en vast een gezamenlijk overleg tussen het Projectbureau Ruimte (Citadelpark), de dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning, Sogent (ICC) en het SMAK.

Gezien de lopende Open Oproep Vlaamse Bouwmeester, is het logisch dat de stadsbouwmeester mee aan tafel zit en het debat open getrokken wordt zodat zowel de inrichting van het park, de renovatie van het ICC en de Floraliënhal wordt gerealiseerd, dat er onderzocht wordt hoe het gebruikspotentieel van het Kuipke kan vergroot worden, alsook hoe kan voorzien worden in de volume-uitbreiding (inclusief klimaatbeheersing, veiligheid, enz.) van het SMAK.

Ik heb hierover reeds met de stadsbouwmeester overleg gepleegd en de afspraak gemaakt dat we de voorstellen van de Open Oproep afwachten, in het najaar, om te zien welke inzichten daaruit voortvloeien en op welke manier we daarmee verder aan de slag kunnen.
